Till Föreståndaren för Sundsvalls Polis-kår Herr Borgmästaren och Riddaren m.m. J. O. Drake
På födelse-dagen den 19 Juni 1901.
Ej tacksamma och tillgifna underlydande.

Foto: Schreiner, David

Sundsvalls museum

Polis i Sundsvall

Polisen i Sundsvall

Sundsvalls polis- och ordningsväsendes utformning har varierat genom åren. Före 1870 hade Sundsvalls stad fyra polismän och ett antal oavlönade kvartersmän med ansvar för att upprätthålla ordningen. Polisen arbetade för att ordningsstadgan skulle följas. Kvartersmännen skulle bland annat hålla uppsikt över bränder, vaka över ordning och snygghet och närvara vid mantalsskrivningar.
Sundsvalls snabba utveckling under senare delen av 1800-talet medförde att stadens polis- och ordningsväsende behövde förstärkas. Kvartersmännens uppdrag försvann 1870 och de ersattes av en utökad polisstyrka. Staden hade nu sex konstaplar och lika många extrakonstaplar anställda, som dessutom från och med nu bar uniform. Organisationen utökades 1877 med en särskild spaningsavdelning och vid sekelskiftet 1900 bestod Sundsvalls poliskår av 29 konstaplar. 1932 infördes statspoliser i Sverige. De var statlig finansierade och utbildade poliser som skulle förstärka polisen i städerna. Händelsen i Ådalen 1931, där militären hade dödat fem demonstranter, var orsaken till att man beslutade om förstärkning av utbildade poliser i städerna. Sundsvalls poliskår utökades 1934 med en statsfinansierad polisstyrka på 15 man, en motorcykel, tre bilar och sex hästar. Fram till 1948 hade polisen lytt under magistraten och borgmästaren hade varit polischef men nu inrättades en särskild poliskammare som hade ansvar över stadens polisstyrka.

Kronohäktet öppnades 1879 och fanns på Västermalm. Fängelset hade tre våningar och inrymde 53 celler. Det hade hög beläggning då det även användes som transportfängelse för fångar som skulle avtjäna fängelsestraff på annan ort och passerade Sundsvall. Innan kronohäktet stängde 1946 hade över 40 000 fångar suttit i cellerna. Byggnaden revs 1959.

Norska reservpolisbataljonen i Baggböle, Njurunda
I Sverige utbildades under andra världskrigets slutskede 15 000 norska polissoldater. Runt om i landet fanns 17 läger med olika inriktningar. Under åren 1944–1945 pågick i Baggböle, Njurunda, ett läger för utbildning av norska reservpoliser, Fältbataljonen III. Som mest fanns cirka 1000 soldater i lägret. Det kallades reservpolisutbildning men var en förtäckt militärutbildning för norska män, med uppgift att förbereda sig för att skapa lugn i hemlandet efter att Tyskland hade besegrats. Idrott, hälsa och militära övningar stod på schemat i lägret och vapnen som användes lånades ut av den svenska armén. Bataljonen bestod av bataljonsstab, understödskompani, stabskompani och tre gevärskompanier. Anläggningen var uppbyggd för att klara sig självständigt och hade allt som behövdes: kök, badstuga, fritidslokal, butik och post. En viktig uppgift hade välfärdsofficeren som ansvarade för att organisera fritiden med bland annat studiecirklar och filmkvällar. 9 maj 1945 lämnade reservpoliserna lägret för att åka tillbaka till Norge och skapa trygghet

Porträtt av Johan Oskar Attaque (1863–1938) Han var verksam som poliskommissarie i Sundsvall under cirka 40 år.

Okänd fotograf, Sundsvalls museum

Poliser vid Skövs polisdistrikt 1930-tal. Huset stod vid det som idag är Ortviksvägen 14, användes som polisstation 1911–1935 innan verksamheten flyttade till Skönsbergs nya kommunalhus vid Medborgargatan.

Okänd fotograf, Sundsvalls museum

Foto: Norrlandsbild

Sundsvalls museum

Bilder på Sundsvalls ridande polis och polishästarna, nummer fyra från vänster på första bilden är Ingemar Rindestad och längst till höger Ivan Ramestam. Stallet låg vid Östra Långgatan på tomten där OK numera huserar (2015). Fotograferat för ett reportage i Dagens Nyheter.

Foto: Norrlandsbild/Bertil Bylin

Sundsvalls museum

Nu lämnar polishästarna stallet. Den ridande polisen i Sundsvall läggs ned efter nära 32 år och de åtta kvarvarande hästarna lastas för transport söderut från stallet på Östra Långgatan, på tomten där OK numera ligger (2015). En sorglig dag för poliserna och stallpersonalen.

MC-poliserna Hans Teike och Eric Lindahl visar upp sina Triumph Tiger på Östra Långgatan i Sundsvall.

Foto: Norrlandsbild

Sundsvalls museum

Foto: Norrlandsbild

Sundsvalls museum

Året var 1958 och den ridande polisen kunde alltjämt dyka upp på stadens gator. Här passerade man Philipssons Bil i korsningen Norra Järnvägsgatan-Nybrogatan. Polisrytteriet i Sundsvall startade i början av 1933 och som mest fanns det tio hästar i stallet. Verksamheten pågick fram till december 1964 då de åtta kvarvarande hästarna skickades söderut. Då skiljdes också konstapeln längst fram till höger, Ingemar Rindestad, från sin tjänstehäst Shah. Ekipaget hade samma år erövrat SM-guld i fälttävlan.

Foto: Norrlandsbild

Sundsvalls museum

Premiär för polisens nya radiobil. första bilden är tagen på Norra Järnvägsgatan, söderut, och bakom järnvägen syns tre, numera rivna, hus vid Södra Järnvägsgatan i kvarteren Måsen och Tjädern.

16 Feb 1950

Att det smäller allt som oftast i korsningen Bergsgatan-Nybrogatan är nog de flesta Sundsvallsbor väl bekanta med. Och fenomenet är ingalunda någon nyhet. Här är ett exempel från tiden innan trafikljusens och filkörningens era. Efter en kraftig krock mellan två personbilar en torsdagskväll i juni 1959 voltade en av bilarna och blev liggande på taket. En dam som färdades i den voltande bilen fick föras till sjukhus, dock inte värre skadad än att hon kunde åka hem samma kväll. Korsningen är fortfarande (2016) mycket olycksdrabbad.

Foto: Norrlandsbild

Sundsvalls museum

Polisen I Sundsvall